

ENERJİ TASARRUFU “ENERJİ HANIM” VASITASIYLA KADINLARIN ÜSTÜNE YIKILAMAZ !

Emel AKPINAR

Elektrik ve Elektronik Mühendisi
EMO Ankara Şubesi Kadın Komisyonu Üyesi
emel_akpinar@yahoo.com

Enerji ve Tabii kaynaklar Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve Enerji Verimliliği Derneği (ENVER) işbirliğiyle gerçekleştirilen “Enerji Hanım” projesi, evlerdeki enerji tüketiminden “tasarruf” ederek ülke ekonomisine katkıda bulunma iddiası ile halka sunuldu. Ancak proje, gerek enerji politikaları açısından, gerekse kadını ev işlerine hapsedme niyeti taşıyan cinsiyetçi iş bölümünü desteklemesi açısından düşündürücü bir çalışmadır. Ayrıca, ortada büyük bir bilimsel ve toplumsal aldatmaca olduğu da aşikârdır.

Projenin resmi sitesindeki tanıtım yazısında “*Enerji ve su kaynaklarının tüketiminde rol oynayan en önemli tüketici gruplarından biri ailedir.*” bilgisi verilmektedir. Bu, aldatmacanın henüz başlangıcıdır. TEDAŞ’ın verilerine göre, Mesken, Sanayi, Ticaret ve Tarımsal Sulama şeklinde adlandırılan 4 abone tipi arasında mesken aboneleri, toplam elektrik tüketiminin sadece

%24’ünü oluşturmaktadır. Devlet, sanayi tüketiminin **%46** ve ticaretin **%16**’lık dilimleri için ise herhangi bir tasarruf tedbiri alma gereği duymamıştır.

Yine projenin tanıtımında, hükümetin önerdiği tasarruf önlemlerini uygulayan her ailenin yılda “*1 çeyrek altın*” kazanabileceği dile getirilmiştir. Enerji tasarrufu, salt aile bütçesi için gözetilecek bir konu olarak nitelendirilmiş, “*yüzeysel*” şekilde ele alınmıştır. Enerji kaynaklarının tüm insanlığın ortak malı olduğu, kaynakları boşa tüketmenin uzun vadedeki sakıncaları anlatılmamıştır. Zaten seçmenini kömürle, erzakla

motive eden bir hükümetin, halkı tasarrufa teşvik edecek başka bir yöntem düşünmesi de beklenemez.

Devlet, bu proje ile evlerdeki yıllık enerji tüketiminin 4’te biri oranında azalmasını amaçladığını belirtmiştir. Yani yıllık toplam elektrik tüketimimizin 16’da biri (yaklaşık %6’sı) amaçlanmaktadır. Kalan % 94’lük tüketimden tasarruf etmek dururken, iki bakanlık ve bir sivil toplum kuruluşunun kaynakları küçük bir kazanç için seferber edilmiştir. Kendi kaynaklarını dahi verimli kullanamayan bir devletin, enerji tasarrufu konusunda ikna edici olması söz konusu değildir.

Plansız şehirleşme ve belediyelerin rant amacıyla gereğinden sık aydınlatma direkleri dikmesi sonucu yollarımız gereğinden fazla aydınlatılmaktadır. Bunun yanı sıra, geç vakitlere kadar açık olan alışveriş merkezlerinin aydınlatmaları göz yoracak boyuttadır. Günlük yaşantımızda iç içe olduğumuz bu örnekleri çoğaltmak mümkündür. Meskenlerde

tasarrufa bu denli önem veren devletin, şehir plancılığında ve kendi kurumlarının çatısı altında aynı özeni neden göstermediği de ayrıca sorgulanmalıdır.

Devlet, 2012 yılında beyaz eşya üreticilerinin “A/A+/A++/A+++” sınıfı ürünlerini pazarlamaya yönelik enerji verimliliği kampanyalarına destek vermiştir. Şimdi de halkın beyaz eşya tüketimini kamçulamaya yönelik bir kampanya yapmaktadır, hem de halkın vergileriyle. Bu sırada beyaz eşyaların üretilmesi için günden güne daha çok elektrik tüketileceği gerçeği de halktan gizlenmektedir.

Hedef kitlesi kadınlar olan bu projenin 10 kişilik danışma kurulunda sadece 1 kadın üye bulunması da devletin samimiyetsizliğinin en açık göstergesidir.

Yapılan bu çalışma, erkek egemen devletin kadını sadece “ev içi iş gücü” olarak tanımlayan anlayışına en güzel örnektir. Kadından ev ve ülke ekonomisine “üretmek” yerine “az tüketerek” katkı koymas beklenmektedir. Oysa kadın emeğiyle, bilgisiyle ve üretimiyle de toplum yaşamında var olabilir. Kadını etken rol oynayan bir birey olmaktan alıkoyup, edilgen kılmaya çalışan bu bakış açısına boyun eğilmemelidir!

Projenin bir diğer ögüdü olarak, enerji verimliliği konusundaki bilgilerin gelecek kuşaklara aktarılması istenmiştir. Açıkça ortadadır ki, çocukların eğitiminden de kadınlar sorumlu tutulmaktadır. Devlet, görevi olduğu halde eğitmediği çocukları “anne”nin eğitmesini beklerken, yine kendi yükümlülüğünü kadına yıkmaya çalışmaktadır.

Projede önerilen bina yalıtımı, pencerelerde çift cam uygulaması ve radyatörlerde termostatik vana kullanımı gibi önlemler, devlet tarafından kolayca yasal zemine oturtulabilecekken, bunları talep etmek görevi de yine kadınlara dayatılmaktadır.

Kadınlara evlerinde hangi özelliklere sahip beyaz eşyaları kullanmaları gerektiğini en ince ayrıntısına kadar söyleyen devlet, ailelerin hâlihazırda kullanmakta oldukları eşyaları değiştirip değiştiremeyeceklerini hesaba katmamakta, halkın günden güne eriyen alım gücünü düşünmemektedir.

Milyonlarca insanın açlık sınırı altında yaşadığı ülkemizde, kadınlara “Buzdolabının içini mümkün olduğu kadar dolu ve düzgün yerleşmiş tutun” demek, adeta halkla alay etmektedir. Projenin dilini oluştururken bile burjuva

alışkanlıklarından vaz geçemeyen devlet, halkını “tebaa” olarak gördüğünü bir kere daha ortaya koymuştur.

Projenin tanıtım filmlerinde erkekler evde koltuklarına kurulup televizyonlarını seyretmekten başka hiçbir “görev ve sorumluluk” yüklenmemektedirler. Oysa bugün ülkemizde çoğunlukla erkeklerin tüketim alanına giren teknoloji, otomobil gibi sektörlerde gözlemleyebileceğimiz enerji tüketimi hat safhadadır. Yine de görmekteyiz ki, –devlete göre- erkeklerin tasarruf tedbirlerine uygun yaşamak gibi bir yükümlülükleri (nedense) yoktur. Hatta onlar daha fazla ve fütursuzca tüketebilsin diye kadınlar tasarruf etmelidir.

Erkek egemen devlet şunları açıkça bilmelidir ki:

- Kadınlar, ev işlerinin tek ve yegâne sorumlusu değildir. Evin ortak ihtiyaçları aile bireylerinin ortak emeği sonucunda karşılanmalıdır.
- Enerji tasarrufu, tüm bireylerin ortak bilince ulaşması ile yürütülecek toplumsal bir sorumluluktur.
- Devlet, kadını eve hapsetme düşüncesinden vazgeçmeli ve onu kendi kaderini tayin edebilecek bir birey olarak görmeye başlamalıdır.
- Halkın alım gücü beyaz eşya patronlarına peşkeş çekilemez.
- Kadınlar bu adaletsizliğe dur demek için kampanyanın takipçisi olacaktır.

